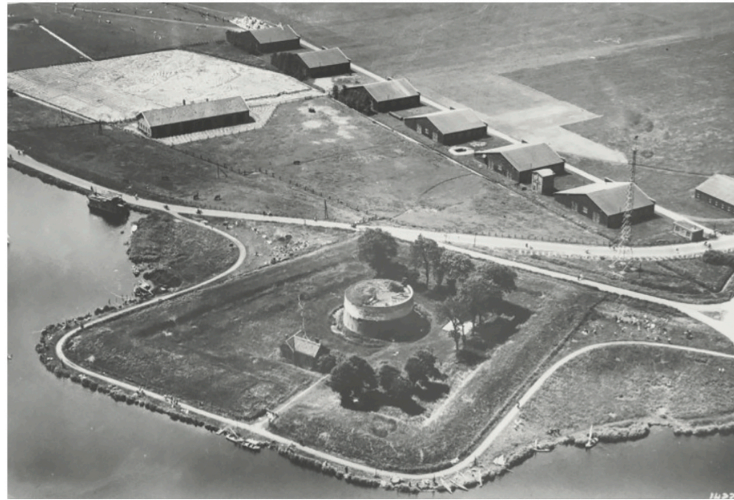

Koekoekslaantje met de schietwilg | Foto: Nico Jansen

Fort 't Schiphol, 1926 | Foto: Nico Jansen

Groot rondje Nieuwe Meer

Jac. P. Thijsse

In gloedvolle artikelen beschreef Jac. P. Thijsse (1865-1945) de schoonheid van het Nieuwe Meer en zijn omgeving. Het Karnemelkse gat met het bruggetje waarvandaan er een mooi zicht was op de stad met haar torens in de verte, het boezemland tussen het meer en de Amstelveenseweg, de Sloterweg met aan het einde het dorp Sloten en dichterbij het Jaagpad. Een weids uitzicht en de lucht gevuld met kieviten, leeuweriken en grutto's.

Wanneer hij hierover schrijft moet hij tot zijn spijt al diverse aantastingen constateren. De Haarlemmermeerspoorlijn die zomaar dwars door het bloemrijke boezemland is gelegd, het schilderachtige Huis te Vraag aan de Schinkel, waar de Sloterweg afbuigt richting Overtoom. Als je zijn verhaal leest zou je graag even honderd jaar terug in de tijd gaan om dat mee te kunnen maken. Niettemin heeft onze tijd ook zo zijn voordelen, alleen al te denken aan de enorme vooruitgang op medisch terrein waardoor we allen gemiddeld aanzienlijk ouder worden. Maar we hebben ook wel wat kwijt gespeeld, zoals onze zuiderburen plagen te zeggen.

Een miljoen inwoners

Ook in de tijd van Thijsse werd er gesproken over een inwonertal van een miljoen Amsterdammers.

Nu is dat weer een lonkend perspectief voor de een en een schrikbeeld voor de ander. Hoe dit zich gaat ontwikkelen: zonder een glazen bol is daar moeilijk een uitspraak over te doen. Belangrijk is en blijft dat de schoonheid van het Nieuwe Meer-gebied zo goed mogelijk in stand blijft. Vergeleken met een eeuw geleden zijn er enorme verliezen geleden met betrekking tot het landschap en de biologische rijkdommen. Alle genoemde weidevogels zal men vergeefs zoeken. Het polderland is veelal volgebouwd, overal verkeerswegen die met enorme bruggen over de Schinkel stappen en die nog in aantal gaan verdubbelen. Van de pittoreske polderweg die de Amstelveenseweg ooit was is niets meer over. Vooral tussen het Stadionplein en de Boelelaan is er een afschuwelijke verkeersader ontstaan. Aan het IJsbaanpad moeten duizenden woningen gebouwd gaan worden, wat de drukte hier nog eens een grote boost zal geven.

Een rondje

Des te noodzakelijker dat er in de nabijheid nog een mogelijkheid is voor de stadsbewoners om even rust voor lijf en geest te vinden rondom het Nieuwe Meer. Elke keer als ik aan een groot rondje Nieuwe Meer begin, op de hoek van de Anderlechtlaan en de Oude Haagseweg (1936), valt er bijna meteen wat druk van mijn schouders. Na het gasstation opent zich de

blik op het laatste stukje Riekerpolder (1636), met in het voorjaar dotterbloemen en vogels, soms zelfs een enkele Kievit. De brug en de stadsgrens over naar de Haarlemmermeer (1852). Rechts het land van Fred Hosselet, nu omgevormd tot een afslagveld voor golfers, behorend tot het grotere golfterrein (2010) op de voormalige Put van Marcus (1975). Linksaf het Koekoekslaantje op. Binnenkort schijnt er een fietsverbinding richting Badhoevedorp te komen, het daarvoor benodigde tunneltje ligt al te wachten. Het Koekoekslaantje is pas opnieuw geasfalteerd. De populieren zijn gekapt, maar ik verwacht dat er nieuwe laanbeplanting zal plaatsvinden. De fraaie schietwilg van Josephine Hoogmoed is gelukkig gebleven. Daar hoort nog een mooi bankje bij met uitzicht over dit gedeelte van de voormalige Riekerpolder.

Via de Ringvaartdijk beland ik bij het voormalige Fort 't Schiphol (1843). Deze zogenaamde post van Krayenhoff maakte onderdeel uit van de stelling van Amsterdam, net als het Fort Nieuwe Meer. De nieuwe verkeersweg maakte een einde aan dit fort, dat toen al een dood weermiddel was. Over de draaibrug door het Amsterdamse Bos (1934) terug naar de Koenenkade. Links een inpoldering van het Nieuwe Meer, de afgeslagen veengrond vanuit het Haarlemmermeer bezonk in de luwte van de Koenenkade waardoor droogmaking mogelijk werd (1848). De rest van de boezemlanden is gelukkig daarbuiten gebleven. De rijke vogelbevolking van weleer is er niet meer, maar er valt nog steeds te genieten van de moeraslathyrus, die aan onze kant van het Nieuwe Meer helemaal is verdwenen.

Inmiddels kom ik bij het door Thijsse zo vermaledijde spoorlijntje, dat nog slechts dienst doet als museumtramlijn. Het gebied tussen spoorlijn en Nieuwe Meer wordt nu geclaimd door Zuidas in de vorm van plan Verdi. Geef er de naam de naam van een

componist aan en dan lijkt het cultureel verantwoord. Eigenlijk moet dit natuurlijk onder het Groot Amsterdamse Bos komen te vallen omdat hier natuur en recreatie in het geding zijn. Hier moet dus juist geen verstedelijking komen om die miljoen Amsterdammers wat ontspanning te kunnen bieden en de bestaande natuurwaarden overeind te houden, en wellicht nog wat te verhogen met geëigende maatregelen.

Via de Schinkelsluis (1942) ga ik het Jaagpad (1809) op en na passage van vijf bruggen krijg ik ruime blik op het Nieuwe Meer. Parklandschap De Oeverlanden markeert het beheergebied van de vereniging. Zo iets stond Thijsse al voor ogen. De geestelijk vader van het Amsterdamse Bos wilde altijd al dat een flink deel van de Riekerpolder hierbij opgenomen zou worden. Met het plan voor het Groot Amsterdamse Bos heeft dat kans van slagen. De vereniging heeft in de vijfendertig jaar van haar bestaan daar sterk aan bijgedragen. Hopelijk dat wanneer dit plan realiteit is, we daar nog steeds aan kunnen bijdragen.

Over het Jaagpad naar het Schleperspad en via de Oeverlanden over het bruggetje weer naar het beginpunt bij de Anderlechtlaan.

Schoonheid

Ik heb me gelaafd aan de schoonheid die dit rondje steeds biedt in alle jaargetijden. Maar het voorjaar blijft het mooist. Er is nog steeds veel te verbeteren, maar met goede wil van de gemeente, met GroenLinks in zo'n positie van macht, en inzet van de vereniging, moet dat lukken. Dat het Nieuwe Meer-gebied altijd schoonheid en troost kan blijven bieden aan de bewoners van Amsterdam en omgeving.

Nico Jansen

Oude Haagseweg met kapot geparkeerde berm | Foto: Nico Jansen

Dotterbloemen in de Riekerpolder | Foto: Nico Jansen